

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 20/4914
Vår ref.: 20/40551-2
Saksbehandler: Stig Herman Nygård
Dato: 30.10.2020

Høring (med kort svarfrist) – Forslag til nye midlertidige regler om straffegjennomføring for å avhjelpe konsekvenser av covid-19

Det vises til høringsbrev mottatt 23. oktober 2020 om forlengelse av midlertidige regler om straffegjennomføringsloven for å avhjelpe konsekvensene av covid-19.

HelseDirektoratet har hatt et nært samarbeid med Kriminal og omsorgsdirektoratet siden mars 2020 og samkjørt arbeidet med smitteverntiltak i kriminalomsorgen med ukentlige møter frem til juni 2020. Vi har besvart skriftlig flere av saksforholdene i denne høringen og dermed er tema for denne høringen kjent for HelseDirektoratet.

HelseDirektoratets innspill til høringen.

Høringsnotatet inneholder forslag til videreføring av kgl. res. 27. mars 2020 gitt en midlertidig forskrift om straffegjennomføring for å avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd av covid-19. Det foreslås å videreføre fem midlertidige lovbestemmelser som på ulike måter vil bidra til at kriminalomsorgen kan gjennomføre straff på en forsvarlig måte i situasjonen med covid-19.

HelseDirektoratet har følgende innspill til høringen.

Straffegjennomføringsloven § 45 a Besøk i fengsel:

Det er positivt at Kriminalomsorgen gis en plikt til å legge til rette for at innsatte kan ha kontakt med familie eller andre personer som er vesentlige for den innsattes velferd, ved bruk av fjernkommunikasjon, da dette er viktig for den innsattes psykiske helsetilstand. Det er også i tråd med det som Sivilombudsmannen anbefaler i *Rapport om innsattes forhold i fengsel under covid-19-pandemien* fra sommeren 2020.

Fra ordlyden i § 45 a

"på en helsemessig forsvarlig måte"

"nekte besøk i fengsel dersom besøket vil innebære en særskilt smitte- eller helsefare, eller det på grunn av sykefravær i fengselet vil bli uforholdsmessig krevende å gjennomføre besøket."

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Stig Herman Nygård

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Helsedirektoratet anbefaler at det kommer frem av ordlyden at vurderingen av om noe kan gjøres på en "helsemessig forsvarlig måte" og om noe vil innebære "særskilt smitte- eller helsefare", alltid gjøres i samråd med helsetjenesten/kommunens smittevernlege.

Helsedirektoratet synes det er viktig at det i bestemmelsen er presisert at innsattes tilgang til helsetjenester kan ikke begrenses på grunnlag av denne bestemmelsen.

§ 45 b Utelukkelse fra fellesskap med andre innsatte for å unngå smitte

"Når det følger av beslutning i medhold av smittevernloven eller råd fra helsemyndighetene at innsatte ikke skal omgås andre innsatte, kan kriminalomsorgen etter en konkret vurdering av den enkelte innsatte beslutte at vedkommende i samme periode helt eller delvis skal utelukkes fra fellesskapet med andre innsatte."

"helsemyndighetene" – nasjonale eller kommunale? – bør tydeliggjøres.

Det er litt uklart om det gjelder alle råd fra nasjonale og kommunale myndigheter, dvs. de råd/anbefalinger som gjelder hele befolkningen eller mener man at helsemyndighetene skal vurdere forholdene rundt den enkelte innsatte/den enkelte fengselsinstitusjon.

Dersom man her mener de nasjonale og kommunale rådene som er gitt på befolkningsnivå, kan det stilles spørsmål ved om disse er alltid vil være egnet for vurdering av utelukkelse av den enkelte innsatte, fra fellesskapet. Vi anbefaler også her at de helsemessige/smittevernfaglige vurderingene alltid gjøres i samråd med helsetjenesten/kommunal smittevernlege og at dette fremgår tydelig av ordlyden.

Videre § 45 b:

"Innsatte som er utelukket fra fellesskapet etter bestemmelsen her skal hver dag ha tilbud om kompensierende tiltak i minst to timer."

Spørsmål om dette bør omformuleres, slik at ikke det alltid kun blir 2 timer, men at 2 timer gjelder, dersom flere timer ikke er mulig, ut ifra den ressursmessige situasjonen.

§ 45 e Permisjon og frigang

"Etter en konkret vurdering kan kriminalomsorgen nekte permisjon eller frigang for en innsatt, eller omgjøre beslutning om innvilgelse av dette, dersom permisjonen eller frigangen antas å ville innebære en særskilt smitte- eller helsefare. Ved vurderingen av nektelse eller omgjøring skal det blant annet legges vekt på den velferdsmessige betydningen av permisjonen eller frigangen for den innsatte, og om det vil være stor smittefare knyttet til den aktiviteten som permisjonen eller frigangen skal benyttes til."

Også her bør det vises til at Helsedirektoratet anbefaler at det fremgår av ordlyden at vurderingen av om noe innebærer "en særskilt smitte- eller helsefare" og "stor smittefare", alltid gjøres i samråd med helsetjenesten/kommunens smittevernlege.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Stig Herman Nygård
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk